

$$f(x) = \frac{1}{x} \Rightarrow \frac{d}{dx} \frac{1}{x} = -\frac{1}{x^2} \Rightarrow f(x) = \int -\frac{1}{x^2} dx \Rightarrow f(x) = \frac{1}{x} + C$$

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΦΡΑΓΚΟΣ

Μαθηματικός, M.Sc., Ph.D.

(Statistics, London School of Economics)

$$\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$

$$f_{xy} = \frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = \frac{1}{x^2 + y^2}$$

$$f'(x) = \frac{1}{x} \Rightarrow \frac{df}{dx} = \frac{1}{x} \Rightarrow f(x) = \int \frac{1}{x} dx \Rightarrow f(x) = \ln|x| + C$$

$$\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$

$$\frac{1}{x} = \sqrt{y+x} \Rightarrow \frac{1}{x} = \sqrt{y+x}$$

$$\frac{1}{x} = \sqrt{y+x} \Rightarrow \frac{1}{x} = \sqrt{y+x}$$

$$\frac{6}{8} \sqrt{\frac{78.1}{352\pi}}$$

$$\frac{1}{x} = \sqrt{y+x}$$

ΑΝΩΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

$$\int \frac{1}{x} dx = \ln|x| + C$$

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ**

$$f_{xy} = \frac{1}{x^2 + y^2}$$

$$\frac{1}{x^2 + y^2}$$

ΑΝΩΤΕΡΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Για τις Οικονομικές, Κοινωνικές και
Ιατρικές Επιστήμες

520
ΦΡΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ

38194

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΦΡΑΓΚΟΣ

Μαθηματικός, M.Sc., Ph.D. (Statistics, London School of Economics)

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

*Για τις Οικονομικές, Κοινωνικές και
Ιατρικές Επιστήμες*

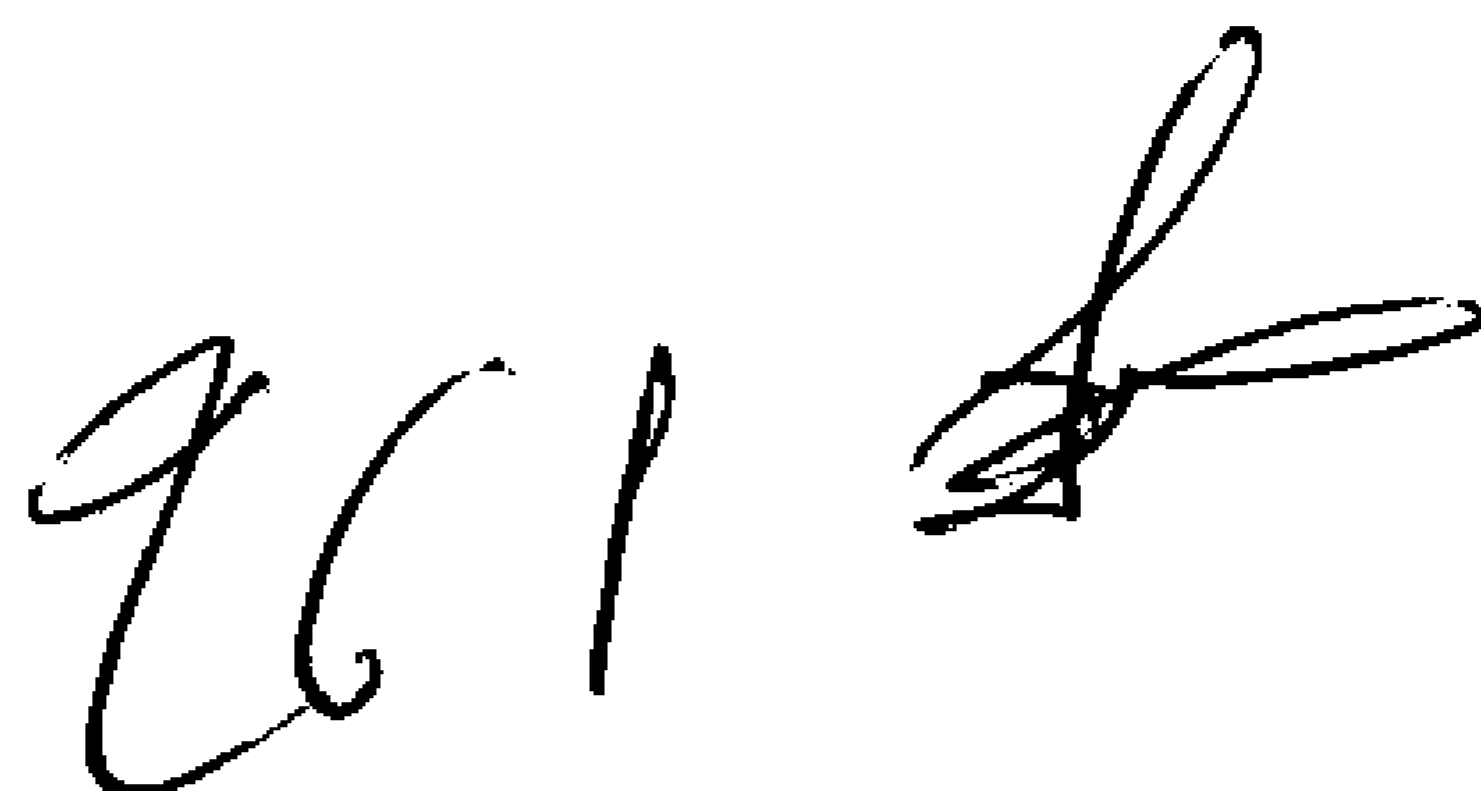

Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ι Σ

ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

203

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα.

Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση - Films - Μοντάζ
Κύτταρο - Ατελιέ γραφικών τεχνών
Σχεδιασμός Εξωφύλλου
Gospel Creative
Εκτύπωση
Μ. Τσιαδής - Ν. Κουτσοδόντης
Βιβλιοδεσία
Αφοι Τσιαδή Ο.Ε.

Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο ανατύπωση ή μετάφραση οποιουδήποτε μέρους του βιβλίου, χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα και του εκδότη.

Copyright © ΑΘΗΝΑ 1999

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘΑΝ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ - ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ:

ΑΘΗΝΑ: ΑΒΕΡΩΦ 2 Τ.Κ. 104 33 ΤΗΛ: 5238305 (4 γραμμές) FAX: 5238959 E-mail: info@stamoulis.gr

<http://www.stamoulis.gr>

Ο κόσμος της Οικονομίας και του Εμπορίου είναι μια ομιχλώδης περιοχή. Οι πρώτοι εξερευνητές χρησιμοποίησαν τη διαίσθησή τους χωρίς καμία βοήθεια. Τα Μαθηματικά είναι το φανάρι με το οποίο τα πράγματα που, προηγούμενα, φαίνονταν αμυδρά, τώρα προβάλλουν με επιβλητικές σιλουέτες. Με τα Μαθηματικά βλέπουμε καλύτερα και, επίσης, μακρύτερα.

Irving Fisher (1892)

Το βιβλίο αυτό αφιερώνεται στο φίλο μου Παναγιώτη Ρουμπή και στους δασκάλους και επιστημονικούς συμβούλους μου Καθηγητές M. Knott, W. Schucany, M. Stone and J. Wu.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

\mathbb{N}	: το σύνολο $\{0,1,2,3, \dots\}$ των φυσικών αριθμών.
\mathbb{N}^*	: το σύνολο $\{1,2,3, \dots\}$.
\mathbb{Z}	: το σύνολο των ακεραίων αριθμών.
\mathbb{Q}	: το σύνολο των ρητών αριθμών.
\mathbb{R}	: το σύνολο των πραγματικών αριθμών.
\mathbb{C}	: το σύνολο των μιγαδικών αριθμών.
\in	: ανήκει.
\notin	: δεν ανήκει.
\wedge	: και (σύζευξη).
\forall	: για κάθε.
\exists	: υπάρχει (τουλάχιστον ένα).
:	: τέτοιο ώστε.
\Rightarrow	: συνεπάγεται.
\Leftrightarrow	: ισοδυναμεί.
\emptyset	: το κενό σύνολο.
$y=f(x)$	: συνάρτηση μιας μεταβλητής του x .
Y	: εξαρτημένη μεταβλητή, x : ανεξάρτητη μεταβλητή.
$x=f^{-1}(y)$	: η αντίστροφη συνάρτηση της $y=f(x)$.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Λίγα Λόγια για τον Συγγραφέα	22
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΙΚΗΣ ΑΛΓΕΒΡΑΣ

1.1 Συστήματα Γραμμικών Εξισώσεων, Μέρος Α.	25
1.2 Μέθοδος των Αντιθέτων Συντελεστών για τη λύση Ενός Συστήματος Εξισώσεων	29
1.3 Μοντέλα Συστημάτων Εισόδου- Εξόδου Input- Output Models (Leontief Models).....	30
1.4 Γενική Θεωρία Των Συστημάτων Εισόδου-Εξόδου του Leontief.....	32
1.5 Εισαγωγή στα Διανύσματα Δυο και Τριών Διαστάσεων.....	35
1.6 Γεωμετρική Παράσταση Διανυσμάτων.....	36
1.7 Σύστημα Συντεταγμένων Ενός Διανύσματος	40
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 1</i>	49
1.8 Πράξεις Μεταξύ Διανυσμάτων και Νόρμα Διανύσματος	52
1.9 Εσωτερικό Γινόμενο Δύο Διανυσμάτων.	56
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 2</i>	65
1.10 Διανύσματα Στον Χώρο n Διαστάσεων.	67
1.11 Διανυσματική Μορφή Ευθειών και Επιπέδων στον Χώρο \mathbb{R}^n	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ
ΠΙΝΑΚΩΝ

2.1 Ορισμοί.....	77
2.2 Άθροισμα και Πολλαπλασιασμός Πινάκων επί Πραγματικού Αριθμού.	81
2.3 Πολλαπλασιασμός Πινάκων.....	83
2.4 Παράσταση Συστημάτων Γραμμικών Εξισώσεων με την Βοήθεια Πινάκων.	87
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 3</i>	89
2.5 Κανόνες Πολλαπλασιασμού Πινάκων.	91
2.6 Δυνάμεις Πινάκων	92
2.7 Είδη Πινάκων και Ιδιότητές τους.	94
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 4</i>	98
2.8 Οριζουσες.....	100
2.9 Κανόνας του Sarrus για τον Υπολογισμό μιας Οριζουσας Τάξης 3.....	109
2.9 Βασικές Ιδιότητες των Οριζουσών.	110
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 5</i>	113
2.10 Ο Αντίστροφος Ενός Πίνακα.....	117
2.11 Ιδιότητες Αντιστρόφου Πίνακα	121
2.12 Λύση Συστημάτων με Αντίστροφο Πίνακα.....	122
2.13 Εύρεση Αντιστρόφου Πίνακα	123
2.14 Εύρεση Αντιστρόφου Πίνακα Με τη Βοήθεια Στοιχειωδών Πράξεων Γραμμών	127
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 6</i>	131

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΓΡΑΜΜΙΚΩΝ ΕΞΙΣΩΣΕΩΝ
ΜΕΡΟΣ Β΄**

3.1 Λύση Συστήματος ή Εξισώσεων με n Αγνώστους με τον Κανόνα του Cramer	135
3.2 Διερεύνηση Συστήματος 3 Εξισώσεων με 3 Αγνώστους.....	136
3.3 Λύση Ομογενών Συστημάτων (n) Εξισώσεων με (n)Αγνώστους.....	138
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 7</i>	140
3.4 Λύση Γραμμικών Συστημάτων Προσφοράς και Ζήτησης (supply and demand analysis)	140
3.5 Λύση Γραμμικών Συστημάτων Ισότητας Κόστους Παραγωγής Προϊόντος και Εισοδήματος από Πωλήσεις (break - even analysis)	143
3.4. Λύση Γραμμικού Συστήματος με την Μέθοδο Απαλειφής του GAUSS - JORDAN	145
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 8</i>	148

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΓΡΑΜΜΙΚΗΣ
ΑΛΓΕΒΡΑΣ**

4.1 Γραμμική Ανεξαρτησία Διανυσμάτων	151
4.2 Εφαρμογή της Γραμμικής Εξάρτησης Διανυσμάτων στη Λύση Γραμμικών Συστημάτων.....	156
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 9</i>	158
4.3 Τάξη Ενός Πίνακα	158
4.4 Εύρεση της Τάξης Ενός Πίνακα και Διερεύνηση Γραμμικών Συστημάτων	161
4.5 Ιδιότητες και Ιδιοδιανύσματα (Eigenvalues and Eigenvectors)	164
4.6 Υπολογισμός Ιδιοτιμών και Ιδιοδιανυσμάτων	166

<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 10</i>	171
4.7 Διαγωνιοποίηση ενός Πίνακα.....	172
4.8 Θεμελιώδη Θεωρήματα που Αφορούν τις Ιδιοτιμές Συμμετρικών Πινάκων.....	174

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

5.1 Το Σύστημα των Πραγματικών Αριθμών.....	175
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 11</i>	179
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 12</i>	182

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Θ Ε Ω Ρ Ι Α Σ Υ Ν Ο Λ Ω Ν

6.1. Εισαγωγή.....	183
6.2 Πράξεις Μεταξύ Συνόλων.....	186
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 13</i>	190

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ ΜΙΑΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

7.1 Ορισμός Συνάρτησης Μίας Πραγματικής Μεταβλητής	193
7.2 Αντίστροφος Συνάρτησης	196
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 14</i>	198
7.3 Γραφικές Παραστάσεις Εξισώσεων Δύο Μεταβλητών.	200

<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 15</i>	211
7.4 Πολυωνυμικές, Εκθετικές και Κλασματικές Συναρτήσεις.	212
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 16</i>	221

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ

8.1 Εισαγωγή.....	225
8.2 Μερικά Θεωρήματα Σχετικά με την Έννοια του Ορίου.	232
8.3 Συνέχεια Συνάρτησης	235
8.3.1 Αποτελέσματα που ισχύουν για συνεχείς συναρτήσεις.	240
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 17</i>	241

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ

9.1 Εισαγωγή.....	245
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 18</i>	253
9.2 Διαφορισιμότητα και Συνέχεια Συνάρτησης.....	255
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 19</i>	257
9.3 Ρυθμός Μεταβολής Συνάρτησης.....	257
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 20</i>	262
9.4 Κανόνες Εύρεσης Παραγώγου.....	264
9.5 Εύρεση Παραγώγου Αθροίσματος Γινομένου Και Πηλίκου Συναρτήσεων	267
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 21</i>	272
9.6 Προβλήματα Ρυθμού Μεταβολής Συνάρτησης (rate of change problems)	275

9.7 Παράγωγος Σύνθετου Συνάρτησης (the chain rule).....	277
9.8 Ο Γενικευμένος Νόμος Δύναμης Συνάρτησης	280
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 22</i>	281
9.9 Παράγωγοι Δεύτερης και Ανώτερης Τάξης Μιας Συνάρτησης.....	284
9.10 Παράγωγος Πλεγμένων συναρτήσεων	285
9.11 Γωνία Μεταξύ Δύο Πεπλεγμένων Συναρτήσεων	288
9.12 Παράγωγος Αντιστρόφου Συνάρτησης.....	289
9.13 Ελαστικότητα Ζήτησης (elasticity of demand)	290
9.14 Διαφορικό Συνάρτησης	293
9.15 Γραμμικές Προσεγγίσεις Συνάρτησης	294
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 23</i>	298

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΜΕΡΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ

10.1 Θεωρήματα Bolzano και Ενδιαμέσου Τιμής	301
10.2 Θεωρήματα Ακρότατης και Μέσης Τιμής για μια Συνάρτηση	304
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 24</i>	310

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΗΣ

11.1 Εισαγωγή.....	311
11.2 Κριτήριο Πρώτης Παραγώγου για την Εύρεση Ακρότατων Σημείων	315

<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 25</i>	320
11.3 Τοπικά Ακρότατα Συνάρτησης	322
11.4 Κοίλες και Κυρτές Συναρτήσεις Κριτήριο 2 ^{ης} Παραγώγου για Τοπικά Ακρότατα	324
11.5 Οι έννοιες της κατακόρυφης και Οριζόντιας Ασύμπτωτης μιας Συνάρτησης	333
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 26</i>	337

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

Η ΕΚΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΘΜΙΚΗ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ

12.1 Εισαγωγή.....	339
12.2 Ο αριθμός e	343
12.3 Ανατοκισμός	343
12.4 Παραγώγιση Συναρτήσεων Της Μορφής $y=e^{g(x)}$	345
12.5 Ορισμός και Ιδιότητες της Λογαριθμικής Συνάρτησης	346
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 27</i>	350

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Σ Η Σ Υ Ν Α Ρ Τ Η Σ Ε Ω Ν

13.1 Εισαγωγή - Αόριστο Ολοκλήρωμα.....	355
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 28</i>	365
13.2 Το Ορισμένο Ολοκλήρωμα	367
13.3 Ολοκλήρωση με Αντικατάσταση.....	370
13.4 Ολοκλήρωση Κατά Μέρη	374
13.5 Υπολογισμός της Επιφάνειας με Χρήση του Ολοκληρώματος	378

13.6 Οικονομικές Εφαρμογές της Ολοκλήρωσης	385
13.6.1 Υπολογισμός των μεγεθών: Πλεόνασμα παραγωγού και Πλεόνασμα καταναλωτού	387
ΑΣΚΗΣΕΙΣ 29	392
13.7 Πρόσθετες Οικονομικές Εφαρμογές της Ολοκλήρωσης.	397
13.7.1 Συνεχής Ροή Εισοδήματος	397
13.7.2 Περιθωριακή Ανάλυση	397
13.7.3 Κατανομή Εισοδήματος, Καμπύλη Lorenz και Συντελεστής Gini	398

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ

14.1 Εισαγωγή.....	413
14.2 Γραφικές Παραστάσεις Συναρτήσεων με Δύο Μεταβλητές.....	415
14.3 Μερικές Παράγωγοι μιας Συνάρτησης Δύο Μεταβλητών.....	419
Μερικές παράγωγοι δεύτερης τάξης μιας συνάρτησης.	424
ΑΣΚΗΣΕΙΣ 30	426
14.4 Μέγιστα και Ελάχιστα Σημεία μιας Συνάρτησης Δύο Μεταβλητών	427
14.5 Μέθοδος Πολλαπλασιαστών Lagrange για τη Βελτίωση μιας Συνάρτησης	435
Μέθοδος Πολλαπλασιαστών Lagrange.	436
14.6 Μέθοδος Ελαχίστων Τετραγώνων	440
ΑΣΚΗΣΕΙΣ 31	445

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15**ΔΙΑΦΟΡΙΚΕΣ ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ
(differential equations)**

15.1 Εισαγωγή.....	449
15.2 Διαφορικές Εξισώσεις με Χωριζόμενες Μεταβλητές (separable differential equations).....	453
15.3 Γραμμικές Διαφορικές Εξισώσεις 1 ^{ης} Τάξης	459
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 32</i>	464

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16**ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ ΚΑΙ ΣΕΙΡΕΣ**

16.1 Εισαγωγή.....	467
16.2 Γεωμετρικές Ακολουθίες.....	468
16.3 Πολυώνυμα Taylor	472
16.4 Σειρά Απείρων Όρων.....	474
<i>Η γεωμετρική σειρά απείρων όρων.</i>	475
16.5 Σειρά Taylor.....	477
16.6 Νόμος του L' HOSPITAL.....	478
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 33</i>	481

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17**ΓΡΑΜΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ**

17.1 Εισαγωγή-ορισμοί.....	485
17.2 Γεωμετρική Προσέγγιση Λύσης Απλών Προβλημάτων LP	486
17.3 Η Μέθοδος Simplex Λύσης Προβλημάτων Γραμμικού Προγραμματισμού	491

17.4 Λύση Προβλήματος Γραμμικού Προγραμματισμού με τη Μέθοδο SIMPLEX	493
17.5 Το Δυαδικό Πρόβλημα του Γραμμικού Προγραμματισμού.....	498
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 34</i>	500

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

18.1 Ορισμοί.....	503
18.2 Λύση του Προβλήματος του Ιστού της Αράχνης (Cobweb Problem)	507
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 35</i>	514

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ - ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ ΔΙΩΝΥΜΙΚΟ ΘΕΩΡΗΜΑ (Combinations, Permutations, Binomial Theorem)

19.1. Θεμελιώδης Αρχή Του Γινομένου (multiplication principle).....	515
19.1.1. Θεμελιώδης αρχή γινομένου (multiplication principle)	517
19.2. Μεταθέσεις (permutations).....	517
19.3. Συνδυασμοί (combinations)	520
19.4. Το Διωνυμικό Θεώρημα (binomial theorem).....	526
<i>ΑΣΚΗΣΕΙΣ 36</i>	529

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Μ Α Τ Ω Ν

<i>ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ</i>	535
<i>ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑΤΑ ΑΛΓΕΒΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ</i>	535
<i>ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ</i>	541
<i>ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑΤΑ ΕΚΘΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΘΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ</i>	545
<i>ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΩΝ ΣΥΝΑΡΤΗΣΕΩΝ</i>	546

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

<i>α. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ</i>	549
<i>β. ΕΛΛΗΝΙΚΗ</i>	550

Λίγα λόγια για το συγγραφέα...

Ο Χρήστος Κων/νου Φράγκος γεννήθηκε στα Γιάννενα το 1949.

Κατέχει Πτυχίο του Μαθηματικού Τμήματος της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών, Master of Science in Statistics από το Πανεπιστήμιο Brunel της Αγγλίας και Doctor of Philosophy in Statistics από το London School of Economics and Political Sciences (1980). Έκανε μεταδιδακτορικές σπουδές στο University College, London, και Imperial College, London.

Δίδαξε θεωρία Πιθανοτήτων και Στατιστικής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (1981-1983), στο Πανεπιστήμιο Witwatersrand του Γιοχαννεσμπουργκ, Νότια Αφρική (1984-1986, 1988-1995), και στο Τμήμα Στατιστικής του Southern Methodist University, Dallas, Texas (1987). Έχει δημοσιεύσει πολλές επιστημονικές εργασίες σε ξένα επιστημονικά περιοδικά (Biometrika κ.α.). Ειδικεύεται σε θέματα μη παραμετρικών μεθόδων Στατιστικής (Robust Estimation, Bootstrap Methods). Έχει κάνει επιστημονικές ανακοινώσεις σε περισσότερα από 50 Διεθνή Συνέδρια.

A few words about the Author...

Chris C. Frangos was born in Greece (Ioannina) in 1949.

He has a B.Sc. in Mathematics (University of Athens), a M.Sc. in Statistics (University of Brunel) and a Ph.D. in Statistics (London School of Economics and Political Sciences, 1980). He has carried out post-doctoral studies at University College, London and Imperial College, London.

He has taught Probability and Statistics at the University of Crete (1981-1983), at the University of Witwatersrand, Johannesburg, South Africa (1984-1986, 1988-1995), and at the Southern Methodist University, Dallas, Texas (1987). He has published numerous scientific papers in foreign journals (Biometrika, etc.) and he has read papers at many International Conferences. His research interests include the areas of Nonparametric Statistics (Robust Estimation, Bootstrap Methods of Estimation, etc.).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο σκοπός του βιβλίου αυτού είναι να δώσει στους φοιτητές των Οικονομικών, Κοινωνικών και Ιατρικών επιστημών των Πανεπιστημίων και στους σπουδαστές των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, μια περιεκτική επισκόπηση των βασικών Συνόλων της Άλγεβρας, του Διανυσματικού Λογισμού και της Μαθηματικής Ανάλυσης.

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι τα εργαλεία των Μαθηματικών ιδιαίτερα ο Διαφορικός Λογισμός μιας και πολλών μεταβλητών και η βελτιστοποίηση Συναρτήσεων με ή χωρίς περιορισμούς, είναι πολύ χρήσιμα στους σπουδαστές της Οικονομικής Επιστήμης.

Η θεωρία των Πινάκων χρησιμοποιείται στην Οικονομετρία και η θεωρία των Γραμμικών Συστημάτων χρησιμοποιείται στα προβλήματα «input-output» όπως αυτά παρουσιάζονται στη θεωρία Leontief. Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει ότι τα Μαθηματικά μπορούν να ερμηνεύσουν τις Οικονομικές Σχέσεις. Μπορούμε να πούμε, τελικά, ότι τα μαθηματικά βοηθούν στην ακριβή διατύπωση και λύση των οικονομικών προβλημάτων παρά στην καθ' αυτό ερμηνεία των οικονομικών μεγεθών.

Τα κεφάλαια του βιβλίου αυτού είναι:

- Κεφάλαιο 1^ο Στοιχεία Γραμμικής Άλγεβρας
- Κεφάλαιο 2^ο Πίνακας και Πράξεις μεταξύ Πινάκων
- Κεφάλαιο 3^ο Συστήματα Γραμμικών εξισώσεων, μέρος Β'
- Κεφάλαιο 4^ο Ειδικά Θέματα Γραμμικής Άλγεβρας
- Κεφάλαιο 5^ο Πραγματικοί Αριθμοί
- Κεφάλαιο 6^ο Θεωρία Συνόλων
- Κεφάλαιο 7^ο Εισαγωγή στις Συναρτήσεις μιας Πραγματικής Μεταβλητής Εφαρμογής στην Οικονομική Επιστήμη
- Κεφάλαιο 8^ο Όρια και Συνέχεια Συναρτήσεων
- Κεφάλαιο 9^ο Παράγωγος Συνάρτησης μιας Μεταβλητής

- Κεφάλαιο 10^ο Μερικά Χρήσιμα Θεωρήματα για την παράγωγο
συνάρτησης μιας Μεταβλητής
- Κεφάλαιο 11^ο Βελτιστοποίηση Συνάρτησης μιας Μεταβλητής
- Κεφάλαιο 12^ο Η Εκθετική και Λογαριθμική Συνάρτηση
- Κεφάλαιο 13^ο Ολοκλήρωση Συναρτήσεων
- Κεφάλαιο 14^ο Συναρτήσεις Πολλών Μεταβλητών
- Κεφάλαιο 15^ο Διαφορικές Εξισώσεις
- Κεφάλαιο 16^ο Ακολουθίες και Σειρές
- Κεφάλαιο 17^ο Γραμμικός Προγραμματισμός
- Κεφάλαιο 18^ο Εξισώσεις Διαφορών
- Κεφάλαιο 19^ο Συνδυασμοί, Μεταθέσεις, Διωνυμικό Θεώρημα

Τα χαρακτηριστικά του βιβλίου είναι η απλότητα και η πληθώρα των παραδειγμάτων με τα οποία εμπεδώνεται το θεωρητικό μέρος.

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω τον Εκδοτικό Οίκο Σταμούλη και το Ατελιέ Γραφικών Τεχνών «Κύτταρο» για την φροντισμένη έκδοση του βιβλίου αυτού.

Στη γυναίκα μου και στα παιδιά μου εκφράζω ευχαριστίες για την κατανόηση και την υπομονή τους κατά την περίοδο συγγραφής του βιβλίου.

Πιστεύω ότι το βιβλίο θα γίνει ένα καλό βοήθημα για τους Φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας μας.

Αθήνα, 15-2-1999

Ο συγγραφέας

Χρίστος Κων/νου Φράγκος

$$\int \frac{1}{\cos x} dx = - \int \frac{1}{y} dy = -\ln y$$

$$\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y} = \sqrt{\frac{1}{x^2 + y^2}}$$

$$f'(x) = \frac{1}{x} \Rightarrow \frac{df}{dx} = \frac{1}{x} \Rightarrow f(x) = \int \frac{1}{x} dx \Rightarrow f$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{\sqrt{y+x}} \right) = \frac{1}{\sqrt{y+x}} \Rightarrow \frac{d}{dx} \left(\frac{1}{\sqrt{y+x}} \right) = \frac{1}{\sqrt{y+x}}$$

$$\frac{d}{dx} \left(\frac{1}{\sqrt{y+x}} \right) = \frac{1}{\sqrt{y+x}}$$

$$f'(x) = \frac{1}{x} \Rightarrow f(x) = \int \frac{1}{x} dx$$

$$\int \frac{1}{\cos x} dx = - \int \frac{1}{y} dy = -\ln y$$